JAMHURI YA MUUNGO WA TANZANIA

BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A

634 **STADI ZA KAZI**

Muda: Saa 3. **MAJIBU** **Year: 2024**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina Sehemu **A** na **B** zenye jumla ya maswali **kumi na manne (14).**
2. Jibu maswali **yote** kutoka Sehemu **A** na maswali **manne (4)** kutoka Sehemu **B**.
3. Sehemu **A** ina alama **arobaini (40)** na Sehemu **B** ina alama sitini **(60).**
4. Simu za mkononi **haziruhusiwi** ndani ya chumba cha mtihani.
5. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

maktaba.tetea.org
TETEA

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org
Prepared by Maria Marco for TETEA

SEHEMU A (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Bainisha hatua nne za kuzingatia wakati wa ufuaji wa nguo za pamba.
   Hatua ya kwanza ni kuchagua sabuni laini au ya unga isiyo kali ili kuepuka kuharibu nyuzi za pamba.

   Hatua ya pili ni kuloweka nguo za pamba kwenye maji safi yenye sabuni kwa muda wa dakika kadhaa kabla ya kuzisugua kwa mikono.

   Hatua ya tatu ni kusugua nguo taratibu kwa kutumia mikono au brashi laini ili kuondoa uchafu bila kuchana au kuharibu nyuzi.

   Hatua ya nne ni kuzianika nguo kwenye kivuli chenye hewa ya kutosha ili kuzuia kuzimia au kukakamaa kwa nguo kutokana na jua kali.

2. Ainisha kwa ufupi mbinu nne za uimbaji wa nyimbo.
   Mbinu ya kwanza ni kutumia pumzi vizuri ili sauti iwe na urefu unaohitajika na isikatike katikati ya mstari wa wimbo.

Mbinu ya pili ni kupandisha na kushusha sauti kulingana na mpangilio wa noti katika wimbo.

Mbinu ya tatu ni kutamka maneno kwa ufasaha ili ujumbe wa wimbo ueleweke vizuri kwa wasikilizaji.

Mbinu ya nne ni kuimba kwa hisia na kwa kutumia miondoko inayoendana na mahadhi ya wimbo husika.

3. Bainisha sababu nne za walimu wa somo la Stadi za Kazi kufundisha kwa kutumia msingi wa Ubunifu, Uundaji, Utungaji na Ufaraguzi.
   Sababu ya kwanza ni kuwajengea wanafunzi uwezo wa kufikiri kwa kina na kubuni suluhisho la matatizo yanayowakabili.

Sababu ya pili ni kuwafanya wanafunzi wawe wabunifu na wenye kuweza kuunda vitu vya thamani kwa kutumia rasilimali zilizopo.

Sababu ya tatu ni kuwahamasisha wanafunzi kutumia taaluma zao katika kujitegemea kwa kutunga na kutengeneza bidhaa.

Sababu ya nne ni kuwawezesha wanafunzi kutathmini kazi zao na za wenzao ili kubaini ubora na maeneo yanayohitaji marekebisho.

4. Eleza kwa kifupi hatua nne zinazotakiwa kufuatwa katika kuanzisha biashara ndogo ndogo.
   Hatua ya kwanza ni kuchagua aina ya bidhaa au huduma utakayouza kulingana na mahitaji ya wateja waliopo katika eneo lako.

Hatua ya pili ni kutathmini mtaji unaohitajika na kutafuta vyanzo vya fedha kama mikopo au akiba binafsi.

Hatua ya tatu ni kuchagua mahali pazuri pa kufanya biashara kulingana na upatikanaji wa wateja na usalama.

Hatua ya nne ni kuandaa leseni au kibali cha biashara kutoka mamlaka husika na kuanza rasmi shughuli za kibiashara.

5. Eleza kwa kifupi hatua nne zinazofuatwa wakati wa kurekebisha sehemu ya juu ya kiatu.
   Hatua ya kwanza ni kuondoa sehemu ya zamani ya juu ya kiatu kwa kutumia kifaa maalum bila kuharibu kiatu kizima.

Hatua ya pili ni kupima na kukata kipande kipya cha ngozi au kitambaa chenye ubora kwa ajili ya kubandika sehemu hiyo.

Hatua ya tatu ni kushona au kubandika sehemu mpya ya juu kwa kutumia gundi au sindano na uzi maalum.

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org
Prepared by Maria Marco for TETEA

Hatua ya nne ni kusafisha na kupaka rangi inayofanana ili kuhakikisha kiatu kinaonekana kizima na maridadi.

6. Eleza kwa kifupi mambo manne yatakayozingatiwa na mwalimu katika kutumia njia ya ziara kufundisha mada ya Kilimo na Ufugaji kwa wanafunzi wa Darasa la Sita.
   Mwalimu atazingatia kuchagua shamba au banda linaloendana na maudhui ya mada anayotaka kufundisha.

Ni lazima apate kibali kutoka kwa uongozi wa shule na wazazi ili kuruhusu wanafunzi kushiriki kwenye ziara.

Aandaye ratiba ya ziara inayoeleza muda wa kuondoka, muda wa kufika na mambo muhimu ya kujifunza.

Ahakikishe usalama wa wanafunzi wakati wa safari kwa kuweka walinzi au walimu wasaidizi wanaosimamia nidhamu na usalama wa wote.

7. Kufafanua kwa kifupi namna ya kuandaa juisi ya machungwa.
   Osha machungwa vizuri kwa maji safi kisha yamenywe.

Kata machungwa vipande viwili na yakamue kwa kutumia kikamua au kwa mikono hadi upate maji yake.

Chuja juisi hiyo ili kuondoa mabaki ya nyuzi au mbegu.

Ongeza maji kidogo na sukari kulingana na ladha inayotakiwa kisha changanya vizuri kabla ya kuinywa.

8. Ainisha fani zinazopatikana katika sanaa za maonesho ambazo zinatambulisha na kuimarisha utamaduni wa Tanzania.
   Uigizaji wa maigizo ya jadi unaoonyesha mila na desturi za makabila mbalimbali.

Ngoma na muziki wa asili unaoendana na shughuli za kijamii kama harusi na jando.

Vichekesho na mashairi ya kisanaa yanayohifadhi historia na lugha ya jamii.

Maonesho ya mavazi ya jadi yanayoonyesha utambulisho wa kikabila na kitaifa.

9. Eleza kwa ufupi vifaa vinne vinavyotumika kutengeneza kofia na matumizi ya kila kifaa.
   Msingi wa sindano hutumika kushona sehemu za kofia kwa kuunganisha vitambaa au nyuzi.

Mkasi hutumika kukata vitambaa kulingana na umbo au muundo wa kofia inayotakiwa.

Mkataumbo hutumika kuunda umbo la kofia kabla ya kushonwa ili kupata saizi na muundo sahihi.

Cherehani hutumika kushonea kofia kwa haraka na kwa uimara zaidi ikilinganishwa na kushona kwa mikono.

10. Eleza faida nne za kutumia mbinu ya majadiliano katika ufundishaji wa mada ya Upishi.
    Huongeza ushiriki wa wanafunzi darasani kwa kuwapa fursa ya kueleza na kubadilishana mawazo.

    Huongeza uelewa wa pamoja kwa sababu wanafunzi hufafanuliana hoja na kuelekezana.

    Huwajengea wanafunzi uwezo wa kuwasilisha hoja kwa ujasiri na staha.

    Huchochea fikra za ubunifu na upanuzi wa maarifa kupitia michango tofauti ya wanafunzi.

SEHEMU B (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

11. Eleza umuhimu wa upimaji baada ya kukamilisha ufundishaji wa somo la Stadi za Kazi.

Upimaji husaidia mwalimu kubaini kiwango cha uelewa wa wanafunzi kuhusu mada iliyofundishwa na kujua kama malengo ya somo yamefikiwa.

Unamwezesha mwalimu kutambua maeneo ambayo wanafunzi wengi wamepata ugumu na kupanga namna bora ya kuyarejea au kuyafanyia ufafanuzi zaidi.

Hutoa fursa kwa wanafunzi kujitathmini binafsi na kujua uwezo wao halisi katika stadi walizojifunza darasani na kwa vitendo.

Upimaji hutumika kama kigezo cha kupanga maendeleo ya mwanafunzi na kutoa ripoti sahihi kwa wazazi na uongozi wa shule.

Husaidia mwalimu kuboresha mbinu zake za ufundishaji kwa kujifunza kutoka kwenye matokeo ya upimaji.

Huchochea ushindani wa kimasomo kwa wanafunzi na kuwahamasisha kuwa makini zaidi katika masomo yao.

12. Fafanua umuhimu wa kutumia andalio la somo wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Stadi za Kazi

Andalio la somo humwezesha mwalimu kupanga kwa mpangilio sahihi maudhui na shughuli za somo kabla ya kuingia darasani.

Humsaidia mwalimu kuwa na mwongozo wa namna ya kuendesha kipindi kuanzia utangulizi, maendeleo ya somo hadi hitimisho.

Andalio husaidia kuainisha vifaa na zana zitakazotumika kabla ya kipindi ili kuzuia usumbufu wakati wa somo.

Humsaidia mwalimu kutambua njia bora ya kufundishia na kujifunzia kulingana na mazingira na uwezo wa wanafunzi.

Huongeza ufanisi katika ufundishaji kwa kupunguza upotevu wa muda na kuimarisha mtiririko wa mada.

Humwezesha mwalimu kutathmini utekelezaji wa malengo ya somo baada ya kipindi na kufanya maboresho kwa vipindi vijavyo.

13. Chambua faida sita za kutumia mbolea za asili katika kuzalisha mazao ikilinganishwa na zile za viwandani

Mbolea za asili huongeza rutuba ya udongo kwa muda mrefu kwa kuboresha muundo na uwezo wa udongo kuhifadhi unyevu.

Hazina kemikali kali zinazoweza kuathiri afya ya binadamu, wanyama na mazingira kama zilivyo baadhi ya mbolea za viwandani.

Mbolea za asili hupunguza gharama za uzalishaji kwa wakulima kwa sababu nyingi hutengenezwa kwa kutumia mabaki ya mimea na wanyama.

Huchochea ongezeko la viumbe hai wadogowadogo kwenye udongo ambao husaidia katika mmeng'enyo wa mabaki ya mimea na kuongeza rutuba.

Mbolea za asili husaidia kuzuia mmomonyoko wa udongo kwa kuboresha muunganiko wa chembechembe za udongo.

Zinaongeza mavuno yenye ubora zaidi kiafya kwa sababu huchangia upatikanaji wa mazao yasiyo na sumu za kemikali.

14. Eleza faida sita za mada ya Usanii wa Picha, Chapa, Maumbo na Mapambo katika muhtasari wa somo la Stadi za Kazi

Husaidia kukuza ubunifu wa wanafunzi kwa kuwapa nafasi ya kutumia rangi, maumbo na picha kuwasilisha mawazo yao.

Huwajengea wanafunzi ujasiri wa kujieleza kwa njia ya kazi za mikono na sanaa.

Hutoa fursa kwa wanafunzi kujifunza kutengeneza bidhaa za matumizi na mapambo ya majumbani na shule.

Huchochea vipaji vya sanaa na kuchangia maandalizi ya fursa za ajira kwa wanafunzi baada ya kuhitimu.

Husaidia wanafunzi kuelewa na kuthamini utamaduni wa jamii zao kupitia sanaa zinazowasilisha maisha ya kila siku.

Huwawezesha wanafunzi kukuza ufanisi wa mikono na akili kwa kufanya kazi za kuchora, kuchapa na kupamba.